

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna občanského zákoníku

Čl. I

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 111/2018 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 33/2020 Sb. a zákona č. 163/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 32 odst. 2 se na konci textu věty první doplňují slova „; to neplatí, pokud třetí osoba věděla, že si zástupci odporují“ a věta druhá se zrušuje.
2. V § 36 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavce 2, který zní:
„(2) I když je nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, způsobilý jednat v určité záležitosti samostatně, lze podmínit, že následky právního jednání nastanou až souhlasem zákonného zástupce nezletilého uděleným v určené lhůtě, jinak ve lhůtě dvou týdnů od vyžádání; to neplatí pro právní jednání osobní povahy a právní jednání podle § 33.“.
3. V § 898 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „třeba zejména“ nahrazují slovy „vždy třeba“.
4. V § 898 odst. 2 písmena a) až d) znějí:
„a) nabývá, zcizuje nebo zatěžuje nemovitou věc nebo podíl na ní,
b) zcizuje nebo zatěžuje majetek jako celek, ledaže jeho hodnota nepřevyšuje částku odpovídající dvacetinásobku životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu, nebo nabývá, zcizuje nebo zatěžuje majetek v hodnotě převyšující částku odpovídající stonásobku životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu,
c) uzavírá dohodu dědiců o výši dědických podílů nebo rozdělení pozůstalosti, odmítá dědictví nebo prohlašuje, že nechce odkaz, nebo
d) uzavírá smlouvu
1. zavazující k trvajícimu nebo opětovnému plnění nebo smlouvu týkající se jeho bydlení na dobu delší než tři roky nebo na dobu trvající i po nabytí zletilosti dítětem, nebo
2. úvěrovou nebo obdobnou.“.

5. V § 898 odstavec 3 zní:

„(3) Je-li to v zájmu dítěte, může soud zúžit okruh právních jednání, která podléhají souhlasu soudu.“.

6. V § 898 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Jednal-li rodič za dítě bez souhlasu soudu, lze právní jednání prohlásit za neplatné, jen působí-li dítěti újmu.“.

7. Za § 899 se vkládá nový § 899a, který zní:

„§ 899a

(1) Splnění peněžitého dluhu z právního jednání nezletilého, který nenabyl plné svéprávnosti, lze vymoci pouze z majetku, který nezletilý nabyt před nabytím plné svéprávnosti, a majetku, který nabyt právním jednáním vztahujícím se výlučně k majetku nabytému před nabytím plné svéprávnosti; to neplatí pro peněžitý dluh vzniklý při výdělečné činnosti podle § 33.

(2) Za peněžitý dluh dítěte, který vznikl z právního jednání učiněného před nabytím plné svéprávnosti, ručí rodič, který za dítě jednal nebo mu k právnímu jednání udělil souhlas; tím není dotčen § 876 odst. 3. Ručitel nemůže vymáhat po dlužníkovi vyrovnání tohoto dluhu.“.

8. V § 1932 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „a věřitel s tím souhlasí“.

9. V § 1932 odstavec 2 zní:

„(2) Je-li dlužníkem spotřebitel, který je v prodlení s plněním dluhu, započte se plnění nejprve na náklady již určené, pak na jistinu pohledávky, poté na úroky a nakonec na úroky z prodlení.“.

10. V § 2048 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) K ujednání, kterým se zavázal k plnění smluvní pokuty nezletilý, který v době ujednání nedovršil patnácti let, se nepřihlíží.“.

11. V § 2279 odst. 4 se část věty za středníkem nahrazuje slovy „tomu, kdo nemůže jednat bez zákonného zástupce, opatrovníka nebo poručníka, skončí tato lhůta uplynutím jednoho měsíce ode dne, kdy zákonného zástupce získal nebo kdy se opatrovník nebo poručník ujal funkce“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Dnem dojití oznámení pronajímateli její nájem zaniká.“.

12. Za § 2282 se vkládá nový § 2282a, který zní:

„§ 2282a

(1) Přejde-li nájem na nezletilého, který ke dni smrti nájemce nenabyl plné svéprávnosti, lze splnění dluhu z nájmu vymoci pouze z majetku podle § 899a odst. 1; to platí i tehdy, je-li jako člen nájemcovy domácnosti zavázán z dluhů, které z nájmu vznikly před jeho smrtí.

(2) Zákonný zástupce, opatrovník nebo poručník, který za nezletilého nájem neukončil, ač mohl rozumně předpokládat, že povinnosti vyplývající z nájmu nebude nezletilý schopen plnit, ručí za dluh z nájmu vzniklý ode dne, kdy se ujal funkce, pokud s nezletilým v bytě po přechodu nájmu žil. Ručitel nemůže vymáhat po dlužníkovi vyrovnání tohoto dluhu.“.

13. V § 2920 odst. 1 a 2 se za slova „který“ vkládají slova „dovršil třinácti let a“.

14. V § 2920 se doplňuje odstavce 3, který zní:

„(3) Škodu způsobenou nezletilým mladším třinácti let nahradí ten, kdo nad ním zanedbal náležitý dohled. Nedošlo-li ke škodě v důsledku zanedbání náležitého dohledu, nahradí škodu nezletilý, způsobil-li ji činem povahy úmyslného trestného činu nebo je-li to spravedlivé se zřetelem k jeho majetkovým poměrům a majetkovým poměrům poškozeného.“.

15. V § 2921 odst. 1 věta první se za slovo „škůdcem“ vkládají slova „ , je-li jím nezletilý, který dovršil třinácti let, nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou,“.

16. V § 2921 se dosavadní text označuje jako odstavce 1 a doplňuje se odstavce 2, který zní:

„(2) Není-li nezletilý škůdce povinen k náhradě a ke škodě nedošlo v důsledku zanedbání náležitého dohledu, nahradí škodu ten, kdo má a vůči dítěti vykonává rodičovskou odpovědnost v plném rozsahu, je-li to spravedlivé se zřetelem k jeho majetkovým poměrům a majetkovým poměrům poškozeného.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Na právní poměry osoby, která dovršila dvacátý první rok věku přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použijí dosavadní právní předpisy.

2. Na plnění dluhu z právního jednání učiněného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije § 1932 zákona č. 89/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Právo na plnění smluvní pokuty nebo penále, které vzniklo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle dosavadních právních předpisů. Vymoci splnění tohoto dluhu lze však z majetku osoby, která dovršila dvacátý první rok věku nejdříve v den nabytí účinnosti tohoto zákona, pouze v rozsahu podle § 899a odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Došlo-li k porušení povinnosti přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, posoudí se právo na náhradu škody podle dosavadních právních předpisů.

5. Prominutí, upuštění od vymáhání nebo jiný úkon věřitele směřující k zániku nebo snížení dobytnosti dluhu vzniklého přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona osobě, která v době vzniku tohoto dluhu nenabyla plné svéprávnosti, se nepovažuje za porušení povinností spojených se správou majetku.

ČÁST DRUHÁ

Změna občanského soudního řádu

Čl. III

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 48/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 186/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 147/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb.,

zákona č. 334/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 369/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 139/2015 Sb., zákona č. 164/2015 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 258/2017 Sb., zákona č. 291/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 191/2020 Sb., zákona č. 588/2020 Sb. a zákona č. 38/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 50b odst. 4 se na konci textu písmene b) doplňují slova „ ; nezletilému účastníku, který dovršil patnácti let, se doručuje také tehdy, je-li zastoupen zákonným zástupcem podle § 22“.
2. V § 114b se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „ , nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti“.
3. V § 114c odst. 6 se za text „2),“ vkládají slova „nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti,“.
4. V § 153b odst. 3 se slova „nebo došlo-li“ nahrazují slovem „došlo-li“ a na konci textu odstavce se doplňují slova „nebo je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti“.
5. V § 172 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se písmeno c), které zní:
„c) je-li žalovaným ke dni zahájení řízení nebo ke dni vstupu do řízení nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti.“.
6. § 176 zní:

„§ 176

Ustanovení § 177 až 180 se použijí, je-li z žaloby zřejmé, že se žalobce domáhá ochrany rušené držby. Žalobce žalobu označí jako žalobu z rušené držby. Ustanovení § 41 odst. 2 tím není dotčeno.“.

7. Za § 262b se vkládá nový § 262c, který zní:

„§ 262c

(1) Má-li být výkonem rozhodnutí uspokojena peněžitá pohledávka ze závazku povinného vzniklého v době, kdy byl nezletilým, který nenabyl plné svéprávnosti, lze výkonem rozhodnutí postihnout pouze majetek, který povinný nabyl před nabytím plné svéprávnosti, a majetek, který nabyl právním jednáním vztahujícím se výlučně k majetku nabytému před nabytím plné

svéprávnosti; to neplatí pro peněžité pohledávky vzniklé při samostatném provozování obchodního závodu nebo jiné obdobné výdělečné činnosti podle zvláštního právního předpisu.

(2) Je-li výkonem rozhodnutí v rozporu s odstavcem 1 poškozen majetek, který nelze výkonem rozhodnutí postihnout, může se povinný domáhat v této části zastavení výkonu rozhodnutí. O tom musí být soudem při nařízení výkonu rozhodnutí poučen.“.

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Zákon č. 99/1963 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

2. Ustanovení § 262c zákona č. 99/1963 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je-li povinným osoba, která dovršila dvacátý první rok věku nejdříve v den nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. O možnosti domáhat se zastavení výkonu rozhodnutí podle § 262c zákona č. 99/1963 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, poučí soud povinného v řízeních zahájených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona v usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, bylo-li toto usnesení vydáno nejdříve v den nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o zvláštních řízeních soudních

Čl. V

Za § 22 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 161/2016 Sb., zákona č. 189/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 334/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 343/2020 Sb., zákona č. 527/2020 Sb. a zákona č. 588/2020 Sb., se vkládá nový § 22a, který včetně nadpisu zní:

„§ 22a

Opis z evidence Rejstříku trestů

Pro potřeby řízení ve věcech opatrovnictví člověka, ve věcech osvojení a ve věcech péče soudu o nezletilé se soudu na jeho žádost vydá opis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.“.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021.